

2. Golodova, Zh.G. (2010), "Development of credit operations in the regions of Russia", *Finansy i credit*, no 45, pp. 17-23.
3. "Key trends are in the conduct of users of bank services. What to expect in 2013 years?", (2012), available at: http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/presentations/d._yablonovski_gfk.pdf.
4. "Basic performance of banks of Ukraine indicators", (2013), available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/>
5. National bank of Ukraine (2013), "Payment balance and external debt of Ukraine", available at: <http://bank.gov.ua>
6. About claim of Order of compensation of Ukraine of hopeless debt jars due to reserve, (2011), Decision of the NBU, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0722-11>.
7. Epifanov, A.O., Bashlai, S.V., Savchenko, T.H. (2012), "Development of mechanism of functioning of the banking system of Ukraine is under act of foreign capital", available at: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/9732>.
8. Riurik. National rating agency (2013), available at: <http://rurik.com.ua/documents/research/>
9. Pyrozok, O.S. and Pyrizhok, N.S. (2013), "Capitalization of the banking system of Ukraine", available at: <http://www.stelmaschuk.info/archive-internet-conference/65-conferencia-17-10-2013.html#A>

УДК 336.225.6:502.17

Костюк У.З.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу

ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ

Kostiuk U.Z.,
cand.sc.(econ.), assistant professor of department
of accounting and auditing,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

FINANCING OF ENVIRONMENTAL PROTECTION ACTIVITY IN UKRAINE: CURRENT SITUATION AND WAYS OF IMPROVEMENT

Постановка проблеми. Нині майже у всіх розвинених країнах світу охорона навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів стали пріоритетами стратегії державотворення. Для розроблення та прийняття державних цільових, місцевих програм з метою проведення заходів щодо охорони довкілля, забезпечення екологічнобезпечного розвитку суспільства, раціонального використання та відтворення природних ресурсів необхідне ефективне фінансування цієї діяльності. На сьогодні фінансування природоохоронної діяльності та заходів в галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок бюджетів всіх рівнів, власних коштів підприємств, коштів системи екологічних фондів, добровільних внесків і в рамках міжнародного співробітництва, що цілком відповідає сучасним вимогам [1]. Проте співвідношення цих напрямків і особливо їх кількісне наповнення не відповідають вимогам екологічно зорієнтованого соціально-економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні десятиліття ознаменовані активізацією української наукової думки. З'явилися фундаментальні наукові дослідження, в яких екологічні та економіко-екологічні проблеми стали об'єктом уваги багатьох як вітчизняних, так і зарубіжних учених.

Зокрема, розробці цих питань присвятили свої праці: Бабміндра Д.І., Балацький О.Ф., Бистряков І.К., Веклич О.О., Галушкіна Т.П., Герасимчук З.В., Данилишин Б.М., Гофман К.Г., Коваль Я.В., Лицур І.М., Мельник Л.Г., Міщенко В.С., Трегобчук В.М., Туниця Ю.Ю., Хвесик М.А., Хлобистов Є.В., Шевчук В.Я., Шостак Л.Б. та ін., з них вивченню саме фінансового забезпечення охорони довкілля на державному рівні - Веклич О.О., Мельник Л.Г., Кашенко О.Л., Хвесик М.А., Горбач Л.М. та ін.

Незважаючи на велику кількість інформації, присвяченої екологічним проблемам та її наслідкам, в Україні немає дієвого механізму фінансування природоохоронних заходів.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення механізму фінансування природоохоронної діяльності та розроблення основних шляхів розвитку та розширення системи екологічного оподаткування в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільних внесків та інших коштів [1].

У 2013 році із усіх джерел фінансування (державний та місцевий бюджети, Державний та місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища, власні кошти підприємств та інші кошти) у вигляді капітальних вкладень на охорону та раціональне використання природних ресурсів, поточних витрат в охорону навколишнього природного середовища та капітального ремонту основних природоохоронних фондів склали 20377,8 млн. грн., що становить 1,34% від вартості валового внутрішнього продукту України (ВВП). При цьому слід зазначити, що питома вага природоохоронних витрат у ВВП до 2010 року постійно зменшувалася, так, відповідно у 1995 р. вона становила 5,1%, а в 2010 році знизилась до 1,21% і, починаючи з 2011 року, вона є приблизно на одному рівні (1,4%) (табл. 1).

Таблиця 1

Витрати на охорону навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів, млн. грн

Рік	Капітальні вкладення	Поточні витрати	Капітальний ремонт	Всього витрат	в % до ВВП
1995	246,6	2380,4	128,3	2755,3	5,1%
2000	372,6	2618,4	233,3	3224,3	1,9%
2005	1463,3	5313,6	312,3	7089,2	1,6%
2010	2264,4	10366,6	498,0	13128,0	1,21%
2011	5607,4	12039,7	843,6	18490,7	1,42%
2012	5954,3	13924,7	635,0	20514,0	1,46%
2013	5376,7	14339,0	662,1	20377,8	1,34%

Джерело: розроблено автором за даними Державного комітету статистики України [2, с. 1-2; 3, с. 1-2]

У розвинутих країнах аналогічні затрати складають 1,5-4% ВВП, що визначається досягнутим ступенем якості навколишнього природного середовища. Здавалося б, Україна вписується у вказаний діапазон. Але необхідно мати на увазі те, що розвинуті країни Європи, США, Канада і Японія в основному несуть затрати на підтримання досягнутого рівня якості навколишнього середовища, в той час як Україна повинна витратити на це величезні кошти.

Проведений аналіз інвестування природоохоронної галузі в розрізі джерел фінансування за останні роки свідчить про те, що найбільша частка інвестицій на охорону навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів (96,3% у 2013 р.) здійснюється за рахунок власних коштів підприємств [2, с.1]. Аналогічні видатки за рахунок державного та місцевих бюджетів у 2013 р. складають відповідно 2,6% та 0,96% (рис. 1).

Державний бюджет є вагомим інвестором природоохоронних програм. Для фінансування природоохоронних витрат, пов'язаних з відтворенням та підтриманням природних ресурсів у належному стані, в видатках Державного бюджету створено окремий розділ „Охорона навколишнього природного середовища” КФК 0500 (табл. 2). Розділом передбачені видатки на охорону та раціональне використання природних ресурсів, утилізацію відходів, збереження природно-заповідного фонду, фундаментальні та прикладні дослідження та розробки у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також іншу діяльність у сфері охорони навколишнього природного середовища. Питома вага видатків на охорону навколишнього природного середовища у видатках державного бюджету за досліджуваний період є низькою і становить приблизно 1%.

Кошти державного та місцевого бюджетів формуються за рахунок екологічного податку, а також штрафів та позовів на відшкодування збитків, заподіяних внаслідок порушення природоохоронного законодавства та цільових та інших добровільних внесків підприємств, установ, організацій та громадян.

У 2013 р. підприємствам, організаціям і установам країни за забруднення навколишнього природного середовища та порушення природоохоронного законодавства пред'явлено екологічних платежів на загальну суму 3095,0 млн.грн., з них 3050,6 млн.грн. становить екологічний податок та 44,4 млн. грн. – штрафні санкції за порушення природоохоронного законодавства.

Понад 70% екологічного податку країни становлять платежі за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел забруднення, 25% – за розміщення відходів, 4% – за скиди забруднюючих речовин у водойми.

Підприємствами, організаціями, установами країни фактично сплачено протягом 2013 р. 2709,7 млн. грн. екологічних платежів (з урахуванням погашення заборгованості за попередні роки), що становить 88,8% від загальної суми пред'явлених екологічних платежів [2, с.3].

Таблиця 2

Бюджет України

Показник	Зведений бюджет, млн. грн.	У тому числі			
		державний		місцеві	
		Всього, млн. грн.	% до зведеного бюджету	Всього, млн. грн.	% до зведеного бюджету
Доходи					
2005	134183,2	103867,0	77,4	30316,2	22,6
2010	314506,3	233990,5	74,4	80515,8	25,6
2011	398553,6	311898,2	78,3	86655,3	21,7
2012	445525,3	344711,4	77,4	100813,8	22,6
2013	442788,7	337617,6	76,2	105171,1	23,8
Видатки					
2005	141989,5	89914,8	63,3	52074,7	36,7
2010	377842,8	225822,5	59,8	152020,3	40,2
2011	416853,6	238584,4	57,2	178269,1	42,8
2012	492454,7	271221,9	55,1	221232,8	44,9
2013	505843,8	287607,7	56,9	218236,1	43,1
З них охорона навколишнього середовища					
2005	1252,5	981,1	78,3	271,4	21,7
2010	2872,4	2292,7	79,8	579,7	20,2
2011	3890,7	3008,4	77,3	882,3	22,7
2012	5297,9	4135,4	78,1	1162,5	21,9
2013	5594,2	4595,0	82,1	999,2	17,9

Джерело: складено за даними Державного комітету статистики України [4, с.54-57]

Екологічний податок по своїй суті повинен передбачати, з одного боку, спеціальні механізми оподаткування екологічно шкідливої продукції (негативне стимулювання), а з іншого – широкий набір податкових пільг для тих суб'єктів підприємницької діяльності та юридичних осіб, котрі застосовують ресурсо- та енергозберігаючі технології, розвивають екологічно прийнятне виробництво, поліпшують якість довкілля.

Перевагою цього інструменту є його миттєвий вплив на виробника (в порівнянні із законодавством, розробка та прийняття якого вимагає часу) і можливість для держави одержання додаткового доходу, що може використовуватися для зниження інших видів податків, для здійснення проектів із захисту навколишнього середовища, субсидування екологічно чистих виробництв, допомоги країнам, що розвиваються, та інше.

Нами розроблено основні шляхи розвитку, вдосконалення та розширення системи екологічного оподаткування в Україні. Пропонується ввести акцизний податок на одноразову упаковку для напоїв і харчових продуктів, що сприятиме розвитку заставної системи та зниженню обсягів сміття, що переробляється.

Для зацікавлення підприємств оновлювати природоохоронне обладнання, зменшити величину податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету, пропонуємо ввести прискорену амортизацію основних засобів природоохоронного призначення. Вона може здійснюватись наступними шляхами: збільшенням амортизаційних відрахувань і перегляд терміну служби природоохоронних фондів; збільшенням амортизаційних відрахувань основних природоохоронних фондів, термін експлуатації яких більше визначеного періоду, і обов'язковим оновленням їх; збільшенням амортизаційних відрахувань певних груп обладнання, що потребує більш швидкого оновлення (наприклад, контрольно-вимірювальне обладнання).

В Україні не стягується екологічний податок за шумове забруднення (наприклад, в Угорщині він введений ще у 1988 р.). Існуюча база оподаткування плати за шкідливий вплив на навколишнє природне середовище є досить вузькою. Вона охоплює лише збір за забруднення хімічними елементами та може бути суттєво розширена. Екологічного оподаткування уникають екологічно-небезпечна продукція, такі види антропогенного впливу на довкілля як акустичний, електромагнітний, іонізуючий, біологічний тощо.

Стосовно екологічного податку за забруднення навколишнього природного середовища перш за все необхідно зменшити перелік шкідливих речовин, викид яких підлягає оплаті, що забезпечить більш прийнятні практичні умови їх виконання, і збільшити розміри нормативів плати за меншу кількість забруднювачів (насамперед тих, для зниження викидів яких є технологічні та технічні передумови, або які є особливо небезпечними). Особливу увагу потрібно звернути на ставки плати за забруднення, диференційовані щодо токсичності забруднюючих речовин або їх потенціальної екологічної небезпеки. Якщо технічні засоби не дають змоги здійснювати контроль за дуже шкідливими речовинами, то необхідно застосовувати до порушників адміністративні санкції, а саме: вводити норми ГДВ і ГДК, а також заборону на викиди.

Сьогодні використовують розрахунковий метод лінійної залежності величини плати за забруднення від обсягу викидів і розміру прибутку підприємства-забруднювача. Доцільно відмовитися від такого методу, оскільки на практиці трапляються випадки, коли величина обов'язкової плати за забруднення в декілька разів вища, ніж прибуток підприємства-забруднювача. Тому стягнення плати за забруднення не буде ні відчутним, ні економічно вигідним для таких підприємств, оскільки навіть скорочення викидів не приведе до зменшення суми відрахувань за забруднення.

Досвід передових країн показує, що ефективність плати за забруднення й екологічного податку залежить від середніх граничних витрат товаровиробників на зменшення забруднення. Настав час науково розробити та закласти в основу розрахунків залежності величини плати за забруднення від загальних витрат підприємств-забруднювачів на скорочення забруднення [8].

Екологічний податок за забруднення необхідно стягувати з прибутку підприємств, який залишається в їх розпорядженні, а не відносити на собівартість продукції, включаючи її тим самим до ціни, через яку ці кошти повертаються на підприємство від споживачів його продукції.

Наближення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища до розміру компенсації заподіяної шкоди довіллю стимулюватиме забруднювачів до проведення превентивних природоохоронних заходів і сприятиме збільшенню надходжень до екологічних фондів.

Перегляд нормативів збору за забруднення не приводить до збільшення податкового тиску, а лише підвищується питома вага природоресурсної частини в загальному податковому пакеті без зростання останнього.

Особливої уваги заслуговує податок на екологічно небезпечний продукт, що запроваджений у більшості промислово розвинених країнах світу (податок на нафтопродукти, вугілля, природний газ, озоноруйнівні речовини, лакофарбову продукцію, акумулятори, холодильники, автошини, мінеральні добрива та пестициди, синтетичні пральні речовини, матеріали для упаковки та інші види продукції). Зазначене оподаткування відоме також під назвою „заставно-депозитна система”. Суть його полягає в тому, що кошти від податку (надбавки) на продукцію перераховуються на спеціальний рахунок, переважно до екологічних фондів. Після цього отримані кошти частково повертаються споживачеві продукції після здавання в спеціальний приймальний пункт відпрацьованої продукції, наприклад, акумуляторів, автошин, що підлягають повторному використанню (переробці), а частково витрачаються на заходи щодо збирання, приймання, переробки.

Запровадження різних видів гнучких екологічних податків на продукт стимулюватиме обмеження виробництва та споживання продукції, що виготовляється з обмежених (рідкісних) природних ресурсів, а також ресурсоємної, екологічно небезпечної продукції. Спочатку екологічний податок буде для господарюючих суб'єктів додатковим фінансовим тягарем, проте в перспективі він сприятиме зростанню обсягів виробництва нової, екологічно безпечної продукції та зниженню витрат, пов'язаних з контролем за забрудненням навколишнього природного середовища, що обумовить зміцнення конкурентоспроможності та економічних позицій виробника.

Податок на продукт спрямовується на збільшення фінансових ресурсів, необхідних для зменшення екологічної шкоди, завданої тим продуктом, який оподатковується. Отже, крім стимулюючої ролі, екологічний податок на продукт відіграє істотну роль як засіб нагромадження коштів, завдяки яким відбувається подальша цільова адресна фінансова підтримка конкретної екологічної програми скорочення забруднення саме тими видами продукту, з яких стягується податок. З огляду на це, податок на екологічно шкідливу для споживання продукцію варто застосовувати і в Україні. Яскравим прикладом цього може бути ефективний вплив екологічного податку на вміст свинцю та вуглецю у транспортному пальному, а також сірки в нафті, на шини, пакувальні матеріали тощо в інших країнах [8, с.26].

Як свідчить європейський досвід, екологічні податки є ефективними екологічними інструментами у тих випадках, коли нормативи плати за екологічне забруднення перевищують кошти, необхідні для запобігання екологічній шкоді.

Критеріями щодо відбору продукції, що підлягає оподаткуванню як екологічно шкідлива, є: величина збитку, що наноситься довіллю; характер споживання.

Оскільки податок на продукт включається в ціну продукції, то це буде стимулювати споживачів вибирати більш безпечну для довкілля продукцію, що, в свою чергу, витіснить екологічно небезпечну продукцію із ринку.

Сума коштів, які можна зібрати за рахунок введення податку на продукт, за експертними оцінками, в десятки разів перевищує кошти, що отримуються від платежів за забруднення (за викиди, скиди забруднюючих речовин, розміщення відходів).

Отримані кошти можливо інвестувати, використовуючи цільовий природоохоронний характер фінансування через фонди, у масштабні програми створення систем з утилізації екологічно небезпечних видів продукції.

Впровадження цього механізму можливо започаткувати через внесення відповідних змін до Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” та Податкового кодексу України.

Високорозвинені країни та країни з перехідною економікою взяли курс на „озеленення” податкової системи, коли зростає величина екологічних податків при одночасному зменшенні інших

податків. Зміна податкового законодавства – це складна робота, що потребує стабільної ситуації і в економіці, і в податковому законодавстві, а також виваженості й обґрунтованості їх змін. Проте такі основи податкового законодавства потрібно закладати вже сьогодні.

Впровадження такого принципу в податковій системі стимулюватиме виробників до зменшення частки енерго- та ресурсомісткості в одиниці виробленої продукції, що дасть змогу збільшити інші елементи собівартості, наприклад, заробітну плату, а в умовах конкуренції продукції це буде один із головних напрямів підвищення розміру (частки) заробітної плати працівників.

Слід також розробити, законодавчо закріпити та впровадити систему заліку коштів, які підприємство-природокористувач витратило на виконання природоохоронних заходів, у рахунок зборів (платежів) за забруднення, як це зроблено в Росії. Така система заліку виконує роль дієвого економічного стимулятора впровадження природоохоронних заходів і є досить прогресивною. Прийняття в Україні системи заліку коштів, що витрачаються саме на екологічні цілі, в рахунок платежів за забруднення стало б першим практичним кроком на шляху до створення вітчизняної системи податково-кредитних пільг. Частина платежів за забруднення трансформувалася б у джерело інвестицій природоохоронного призначення і залишалася б на підприємстві у вигляді інвестиційного податкового кредиту. Взагалі ефективність системи відрахування платежів за забруднення навколишнього природного середовища значно підвищилася б із зростанням фінансової самостійності та економічної відповідальності господарюючих суб'єктів.

На державному рівні необхідно ввести пільги в частині сплати податку на додану вартість для тих підприємств, що виробляють природоохоронне обладнання, а також виконують як капітальні, так і поточні роботи з його будівництва, монтажу та обслуговування. Зниження ставки податку на додану вартість дасть змогу зменшити ціну та підвищити конкурентоспроможність екологічного обладнання та послуг. Упровадження такого заходу усуне невідповідність ст. 41д Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища” [1] податковому законодавству.

Бюджетним кодексом України встановлено, що податки, збори та інші податкові платежі зараховуються до бюджетів повністю. Це призводить до того, що з року в рік збори за спеціальне використання природних ресурсів, наприклад, направляються до бюджету не цільовим призначенням на природоохоронні заходи, як це передбачає ст. 46 Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища”, а „розчиняються” в його доходній частині [5, с.69]. Не випадково головними причинами щорічного невиконання екологічних програм і природоохоронних заходів в Україні доктор економічних наук, професор В.Я. Шевчук назвав фінансову експлуатацію природних ресурсів, порушення вимог законодавства та залишковий принцип фінансування [6, с.117].

Для України одним з перспективних напрямків є також механізми зовнішнього фінансування, такі, як боргова конверсія у формі компенсації боргу природоохоронними заходами й обмін боргів на проведення природоохоронних заходів. Державний зовнішній борг України станом на 31 грудня 2014 року складає 30 809 149,84 тис. доларів США [7]. Враховуючи те, що Україна знаходиться в Європі та задекларувала про свій намір інтегрувати до Європейського Союзу, вона має реальні шанси отримати згоду на екологічну конверсію частини зовнішньої заборгованості.

Недостатня дієвість існуючого механізму фінансування природоохоронних заходів пояснюються такими причинами: недосконалість нормативно-правової бази щодо державної підтримки природоохоронної діяльності; низький рівень бюджетної дисципліни у сфері охорони навколишнього природного середовища; розбалансованість дохідної та видаткової частин системи фінансування природоохоронних заходів; недостатня інформація щодо реальної (справжньої) вартості екологічних збитків для суспільства; нестабільність фінансово-податкової системи; нестабільність організаційного механізму екологічного регулювання; обмеженість фінансових ресурсів і низька ефективність використання коштів на природоохоронні заходи; недостатня концентрація коштів на пріоритетних напрямках, розпорощення їх по інших фондах і заходах, які не розв'язують основних екологічних проблем [8, с.29].

Висновки з проведеного дослідження. На сьогодні в умовах зростання екологічних проблем та відповідно до ринкових відносин необхідно реформувати систему фінансування охорони навколишнього середовища та заходів, пов'язаних із відтворенням та підтриманням природних ресурсів у належному стані в Україні. Реалізація запропонованих вище основних напрямів розвитку, вдосконалення та розширення системи екологічного оподаткування сприятиме формуванню дієвої вітчизняної системи екологічного оподаткування, спрямованої на екологізацію суспільного виробництва в Україні. Досвід розвинутих країн показує, що існування адаптованого природоохоронного законодавства та належний державний контроль за його дотриманням забезпечує сприятливі умови для збереження довкілля й успішний соціально-економічний розвиток.

Література

1. Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” № 1268-XII від 25 червня 1991р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

2. Експрес-випуск „Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі у 2013 році” № 167/0/06.4vn-14 від 13.05.2014. – Київ, Державна служба статистики України, 2014. – 3 с.
3. Експрес-випуск „Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі у 2012 році” № 06.4vn-42/319 від 13.05.2013. – Київ, Державна служба статистики України, 2013. – 3 с.
4. Статистичний щорічник України за 2013 рік / За ред. Осауленка О.Г. – Київ, Державна служба статистики України, 2014.- 533с.
5. Веклич О.О. Сучасний стан та ефективність економічного механізму екологічного регулювання / О.О. Веклич // Економіка України. – 2003. – №10. – С. 62-70.
6. Екологічне управління : підручник / В. Я. Шевчук, Ю. М. Саталкін, Г. О. Білявський та ін. – К. : Либідь, 2004. – 432 с.
7. Статистичні матеріали по стану державного боргу України на 31 грудня 2014 року [Електронний ресурс] : за даними Міністерства фінансів України. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=392721
8. Веклич О.О. Сучасні тенденції фінансового забезпечення природоохоронної діяльності в Україні / О.О. Веклич // Фінанси України. – 2009. – № 11. – С. 20-34.

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “About the guard of natural environment”, no.1268-XII, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
2. State Statistics Service of Ukraine (2014), Express-issue “The cost of environmental protection and environmental payments in 2013” no. 167/0/06.4vn-14 dated May 13, 2014, Kyiv, Ukraine, 3p.
3. State Statistics Service of Ukraine (2013), Express-issue “The cost of environmental protection and environmental payments in 2012” no. 06.4vn-42/319 dated May 13, 2013, Kyiv, Ukraine, 3p.
4. Osaulenko, O.H. (2014), Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2013 rik [Statistical annual of Ukraine in 2013], Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 533p.
5. Veklych, O.O. (2003) “Modern state and efficiency of economic mechanism of the ecological adjusting”, *Economy of Ukraine*, no.10, pp.62-70.
6. Shevchuk, V.Ya., Satalkin, Yu.M. and Biliavskiy, H.O. (2004), *Ekolohichne upravlinnia* [Environmental management], textbook, Lybid, Kyiv, Ukraine, 432p.
7. Ministry of finance of Ukraine (2015) Statistical materials about the national debt of Ukraine on December, 31, 2014, available at: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=392721
8. Veklych, O.O. (2009), “Modern tendencies of the financial providing of nature protection activity in Ukraine”, *Finance of Ukraine*, no.11, pp. 20-34.

УДК 369.06

Попович І.В.,
здобувач* кафедри фінансів
Національний університет ДПС України

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ У СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

Popovych I.V.,
candidate for a degree of the department of finance
National State Tax Service University of Ukraine

THE MODERN STATE OF FINANCING THE DEVELOPMENT OF HEALTH INSURANCE IN THE INSURANCE COMPANIES

Постановка проблеми. Питання охорони здоров'я нації є актуальним незалежно від рівня економічного та соціального розвитку держави. На жаль, сучасний стан фінансування охорони здоров'я України характеризується недостатністю коштів і не створює підґрунтя для здійснення якісної медичної допомоги. Економіка України визначена ринковою, а охорона здоров'я все ще функціонує за пострадянськими принципами. Конституція до цього часу декларує безкоштовну медичну допомогу, а насправді відбувається узаконення механізму оплати за медичне обслуговування методом «благодійництва». При цьому бюджетних ресурсів на охорону здоров'я за останні роки передбачається у розмірі від 3% до 4% від ВВП, в той час в економічно розвинених країнах цей показник становить 10–15% (наприклад, в США – до 20%).

* Науковий керівник: Гордей О.Д. – д.е.н., доцент